

I. AVRUPA KITASINDA AVRUPA BİRLİĞİ

DEİNDAKİ ÖRGÜTLER

1

GÜVENLİLİK VE SAVUNMA AMAÇLILAR

A - NATO

SSCB'ye karşı Avrupa'nın güvenliğini sağlamak için Amerika katkısıyla, batı ittifakı olarak da bilinen Nato, 4 Nisan 1949'da Washington Ant. ile kurulmuştur.

Nato'nun 3 temel organı bulunur:

- Siyasi organ: Savunma Planlama Komitesi, Tam üye dev. temsilcileri yer alır.
- Askeri organ: Askeri konsey, üye devlet ordularından temsilciler yer alır.
- İşbirliği araçlarıyla uluslararası güvenliği geliştirmek üzere birimler kurulmuştur.

B - BATI AVRUPA BİRLİĞİ (BAİB)

1948'de Birleşik Krallık, Fransa, Hollanda, Belçika ve Luksemburg arasında imzalanan "Brüksel Ant." ile kurulmuştur. Batı Birliği; Paris protokolleri → Değiştirilen Brüksel Ant. → BAİB

Temel organları: Daimi Konsey, Genel Sekreterlik, Bakanlar Konseyi, Parlamento meclisi.

1949'da NATO kurulunca önemini kaybetti.

- Maastricht Ant. ile AB'nin "askeri konseyi" haline geldi.
- Amsterdam Ant. ile AB'nin gelişmiş ayırma süreci haline geldi.
- Litvan Ant. ile birleşti.

C - AVRUPA GÜVENLİLİK VE İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLATI (AGİT) → TR kurucu üye -

Doğrudan Doğu - Batı arasında dayanışma ve ulasma platformu olarak tasarlanan AGİT, Berlin duvarının yıkılmasıyla yeni risk ve tehditler için Paris Arvısında "Yeni Avrupa için Paris Sert" kabul edilmiş Budapeşte Zirvesiyle AGİT olmuştur. 1994

İNİSAN HAKLARINI KORUMA AMAÇLI ÖRGÜTLER

A) AVRUPA KONSEYİ

Avrupa çapında, insan hakları, demokrasi ve hukuk üstünlüğü için 1949'da Strazburg'da kurulmuştur.

Avrupa Birliği ile organik birli bulunmayan uluslararası örgüt 4 organları olan Avrupa Konseyi ve Bakanlar Konseyiyle koordine etmek gerekir.

AK'nin Belkemiği olan AİHS 1959'da yürürlüğe girmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi uluslararası yargı organı olan AİHM'i kurmuş ve bireysel başvuru mekanizması geliştirmiştir.

(uluslararası örgüt organlarıdır.)

EKONOMİK AMAÇLI DEĞİŞİMLER

A) AVRUPA SERBEST TİCARET BİRLİĞİ - EFTA

1960'da Birleşik Krallık tarafından Avr. Ek. Top'na karşı tepki olarak kurulmuştur. Avusturya, Danimarka, Norveç, Portekiz, Bir. Krallık, İsviçre, İsviçre, Stockholm ş. ile kuruldu.

AET'ye geçti. EFTA'da şuan İtalya, Norveç, İsviçre, İtalya var.

AET'nin gümrük birliği hedefine karşı → EFTA Serbest Tic. Bölgesi kurmaya çalışmış.

B) AVRUPA EKONOMİK ALANI - AEA

AT ile EFTA'nın ticaret alanında iş birliğini derinleştirmek ve kuumsallaştırmak amacıyla kurulmuştur.

⚠ AEA, EFTA'ya üye devletlerin, AB'ye girmeden, Avrupa tek pazarına katılmalarına ve serbest ticaret yapmalarına imkan sağlanmaktadır.

⚠ AEA, günümüzde dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesi durumundadır.

AEA Antlaşması AB'nin 1. cilt ve 2. cilt hükümlerine (Roma Ant) dayanmaktadır. Dolayısıyla büyük kısmı Roma Ant'nin 4 serbestliği - (Mal, hiçmet, sermaye ve emegın serbest dolaşımı) ve rekabet politikalarına ilişkin hükümler içerir.

AEA birtakım sınırlamalar içerir:

α Serbest ticarete ilişkin sınırlama (Tarım ve balıkçılık hariç)

⚠ α İş Pazarı tam değil; - Serbest dolaşım işlemleri sınırlı. AB ve EFTA üyesi olan ülkelerdeki kontroller mevcut, vergilerin yumuşatılması da tam değil.

⚠ α AEA gümrük birliği değildir. 3 devlete karşı tic. politikası yok.

! Ekonomik ve Parasal Birlik, OECD, Akbit ve diğerlerde iş birliği de AEA'nın kapsamı dışında kalmaktadır.

I. Şehir -

- II. Şehir EFTA Dama Komitesi: Siyasi organ, EFTA üyesinin konumunu belirler.
- EFTA Gözetleme Kurulu: Rekabet kurallarının uygulanmasını gözetir.
- EFTA Divanı: İhtilaflara bakar.

C- EKONOMİK KALKINMA VE İŞGİLELİLİK DEĞİŞİMİ (OECD) → TR. Kurucu Üye

II. Dünya Sava. sonrası OECD kurulmuştur. Avrupa'nın ekonomisini toplaması ve AET'nin kurulmasıyla OECD'nin varlığı sorgulandı. OECD 1960'da kuruldu.

Amaç: Mali istikrar, hayat standartlarını yükseltmek, dünya ek. ni dengelemek.

Üye olan - olmayan ülkelerde sağlıklı ek. kalkınma.

Üye devletlerin ortak beklentileri: Dünya ek. kurallarına uygun şekilde endüstrisiye sahip olmak.

AVRUPA TOPLULUKLARINDAN AVR. İSİE. 'VE GİSİS

İlk adımları 1950'li yıllarda Avr. Top. ları ile atılan da, AB 1992 Maastricht Ant ile kurulmuş ve 2007 Lisbon Ant ile tümel kişilik kazanmıştır

A- AVR. TOP. ÖRTAYV SIKMASI

Paris Ant ile AKET; Roma Ant ile AET ve Avr. Atom Ener. Top. (AAET) kurulmuştur

1- AKET kurulması

Fransız Schuman Deklarasyonu temelikle Almanya ve Fransa öteki kömür ve çelik üretiminin denetimini üst atarileye devredilmesi önerilmiştir. Alman ve Fr. arasında denge sağlanacağı gibi savaş sebebi kömür ve çelik kontrol altına alınmıştır

AKET, Avr. da bitirilmesi için ilk adım olmuştur. 50 yıllık süresi olanca 2002'de AT'a devredilmiştir.

2 Avrupa Öama Top. (AST)

"Ortak Avrupa Ördüü" kurma planı Fransız ulusal meclisi reddedince başarısız olmuştur.

3- Avr. Ekonomik Top. (AET) ve (AAET)

AST başarısız oluca sigoral bitirilmesi için önce ekonomik bitirilmesi ileletilmesi ile 1958'de AET ve AAET yürürlüğe girmiştir.

AET: Üye dev. arasında mal, hizmet, sermaye ve emeğin ortakca dolaztığı pazar ve gümrük birliği oluşturulmuştur.

AAET: Atom enerjisini barışçıl yollarla kullanmayı hedeflemiştir.

AKET gibi AET ve AAET da ortak pazar hedeflemiştir.

B- AVRUPA BİRLİĞİNİN KURULMASI

Maastricht Ant'dan önce ilk adım Avr. Tek Senedi'nin imetlenmesi, AB'nin gelişmesi için de Amsterdam ve Nice Ant yapılmıştır.

Milano da girve toplantısında 2 önemli konu konuşulmuştur:

1. Dis politika alanında üye dev. arasında iş birliği engelen hükümler ortaya

konular ort yapmak

2. AT ort depistirecek ort yapmak.

Bu iki ort topları birleştirilerek Avr. Tek Senedi adlandırılmıştır.

- Maastricht Ant : AB kurulması

Berlin duvarının yıkılması, Doğu Avr. daki komünist rejimlerin yıkılması, Doğu-Batı Almanya'nın birleşmesi AB kurma ihtiyacı

Avrupa Birliği Ant imzalanmıştır

ABA'nın getirdiği değişiklikler:

- AKET, AET, AAET, ODGAP, Ad. işleri iş birliğini çatısı altına toplamıştır
- Birinci sütun: Topluluklar, Ekonomik, Parasal birlik konuları
Ulus-Etne nitelik, bütünlük, istikrar gibi özellikler
- İkinci sütun: ODGAP işleme
- Üçüncü sütun: Akademi ve işlerinde ortak politikaları kapsar } Hükümetler arası iş birliği mekanizması.

ABA ile AET adı AT olmuş ve Ekonomi dışında eğitim, kamu sağlığı, kültür gibi konularda yetki vermiştir.

• AB vatandaşlığı kavramı ant. ja komp vatandaşlık hakları güvence altına alınmıştır.

C. YENİLEME SÜRECİNE HAZIRLIK

2. Amsterdam Ant

Geriye bağli bütün kurumsal sorunları çözememiştir. Fakat önemli düzenlemeler yapmıştır.

• Ortak değerler kapsamı: ABA'ya 'Birlik, iş devletlerin ortak ilkesi hürriyet, demokrasi, insan hakları ve temel değerlere saygı ve hukuk baskınlığı' üzerine kurulmuştur. Orada temel ilkeler konsolide edilip bağlayıcı hale gelmiştir. Üyelerin ilkelere ihlal hareketi sonucu üyelik oaskya alınması düzenlenmiştir. Böylece aday devletler de ilkelere uyuma sorumluluğu gelmiştir.

• Birinci sütun (topluluklar) kapsamında: Nispet, ilica, GdS, Derbat abazım başlığı ekledi. Bu alanlarda Konsey yetkiler artırılmıştır.

• İkinci sütun (ODGAP) kapsamında: AB'nin savunma alanı için BAB'la yakın ilişkiler kurma yoluna gidilmiştir.

• Üçüncü sütun (AİİP) kapsamında: Cezai konularda Polis ve Adalet işbirliği diye 3. sütun imzalanarak değiştirilerek güvenlik ve adalet alanı yaratmıştır. Amsterdam Ant da bu hedef "sını denetimi, göç, sığınmayı engellemek tedbirleri ile sistemin diğer denetimini garanti eden birliği kurmak" olarak belirtilmiştir. Bu bağlamda Schengen Pro. AB ant. no alınmıştır.

→ İş devletleri kendi aralarında yakın iş birliği için düzenlenmiştir.

2. Nice Ant.

Genişleme sürecinin hızlanmasına bağlı olarak, Amsterdam Ant. da "edilme" entelenen sorunlar. Nice Ant ile "edilme" kavranmıştır.

Değişiklikleri:

- Konseyde alınan kararlarda çoğunluğunun yerine halk çoğunluğunu yansıması sağlanmıştır.
- Parlamento'nun daha fazla konuda ortak karar alma prosedürüne katılması sağlandı.
- Komisyon üye sayısı değiştirildi.
- Konsey kararı ile ulusal düzeyde yargı daireleri kurulmuştur.
- "AB Temel Hak ve Serileri" resmi olarak ilan edilmiştir.

D. ANK. BİR. REFORMU : LİEBON ANT.

Nice Ant. yetiştirileceğinden "AB'nin Geleceğine İlişkin Bildiri" kabul edilmiştir.

Bu reform süreci:

- AB ve üye dev. arasında kesin yetli sınırlandırması kurma ve denetleme
- AB Temel Hak Serilerinin Ant. da dahil edilmesi
- "AB Geleceğine İlişkin Deklarasyon" ile devam eden AB için enayasa perspektifine

Reform sürecinin son ant. Liebon Ant. olduğundan "Reform ant." olarak adlandırılır.

→ Liebon ant. değişiklikleri:

- AB'nin dış politikaları tek çatı altında birleştirilmiştir. 3 sütunlu yapı birleştirilmiştir - Topluluk kelimesi yerine "Birlik" kullanılmıştır.
- 2. ve 3. sütun ulusal düzeyde yapı kavranmıştır.
- AB Temel H. ve S.'nin bağlayıcılığı kabul edildi ve Birliğin AHS'ne taraf olması değiştirilmiştir.
- Üye devletlerin AB üyeliğinden ayrılabilmesi ilk kez değiştirilmiştir.

II. AB NİN GENİŞLEMESİ

6 Avrupa dev. (Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda) tarafından kurulan Avr. Topluluğu ile başlayan süreç 28 üyeli AB ile sonuçlanmıştır.

A- AB'YE ÜYELİK KOŞULLARI

Kopenhag Zirvesiyle detaylı şekilde düzenlenmiştir.

Siyasi kriterler: İstikrar, demokrasi, hukuk üstünlüğü, insan hakları ve azınlık haklarını güvence altına alan kurumların varlığı.

Ekonomik kriterler: İşleyen piyasa ekonomisi varlığı ve rekabetsiz piyasaya ve diğer serbest piyasa gücüne karşı kayma kapasitesine sahip olma

AB mültebatına uyumu: Üyelikten kaynaklanan yükümlülükleri üstlenebilme yeteneği.

Lieban Ant. Üyelik koşulları:

- o Her Avr. dev., Birliğe üye olmak için Konsey'e başvurabilir.
- o Demokrasi, hukuk, dışarıya önem vermeli

Lieban Ant. Üyelik süreci:

- o Başvuru, Konsey'e
- o AB'ye katılma Ant. nın üye ve aday dev. tarafından ve hukuka uygun onaylanması gerekir.

6 Üyeden 9 Üyeye

Birleşik Krallık, Danimarka, İrlanda, Norveç başvurdu. Fransa; İSK ABD ile yakın olduğundan veto etti. Diğerleri de başvuruyu çekti.

Fransa AB dışı sadece başvuruları kabul edildi. Norveç hakkı referandumda istemedi.

⊕ Danimarka ⊕ Birleşik Krallık ⊕ İrlanda

9'dan 10 ⊕ Yunistan

10'dan 12 ⊕ İspanya ⊕ Portekiz

12'den 15 ⊕ Avusturya ⊕ Finlandiya ⊕ İsviçre Norveç yine referandumda istemedi.

15'ten 28 en son Hırvatistan

17 ülkede başvurmuş. mülakat sırasında (7 yıl) "İrlanda sikatör AB'ye girmekten daha iyi konuyu" kararı verilerek adaylığını geri çekmiştir.

- TL, Kuzey Kıbrıs, Sırbistan katılım mülakatlarında
- Kuzey makedonya, Arnavutluk aday ülke statüsünde.
- Bosna - Hersek, Kosova potansiyel aday ülke.

III. AB'DEN ÇEKİLME - AYRILMA

- Brexit süreci -

AB Ant. na çekilme hakkında ilişkin asıl bir hükmün bulunmasının hukuki ve siyasi iki temel amacı vardır.

Hukuki amaç: Uluslararası hukuka başvurmadan AB hukuku dâhri içinde ayrılmaya ilişkin usullere yer vermektedir.

Siyasi amaç: AB'ye üye olmanın bir tercihin sonucu olduğu, gönüllü olarak bulunan devletleri ve istediğinde çıkabileceklerini; ispatlanmaktadır.

Çekilme ilişkin madde 50. maddedir

Sadece çekilme şart koşullarını ve süreci belirtmektedir. Çekilme anlaşmasının terimine ve gelecekteki ilişkileri düzenleyen anlaşmaya ilişkin ifade belirtmemiştir.

Her üye devletin kendi anayasal kurallarına uygun olarak çekilmeye karar verebileceğini belirtir. Diğer anlaşmalarda gerekli değişiklikler diğer devletler tarafından onaylanmalıdır.

Üye devletlere ilgili protokoller yeniden düzenlenmeli veya kaldırılmalıdır.

Çekilme ile gelecekteki ilişkileri düzenleme 3 temel nedene bağlanmıştır.

Hukuki neden: Çekilme ant. üye devletle imzalanır. Ancak gelecekteki ilişki ant. 3 devletle imzalanır. Hukuki kesin farklıdır. Gelecekteki ilişki 50. md. ye göre değil ABA'na göre düzenlenir.

Çekilme ant. AB ile dev. arasındadır. Diğer devletlerin onayı gerekmez.

Ama katılma için onay gerekir.

Siyasi sebep: AB, ayrılmak isteyen devleti gelecekteki ilişkilerine devri getirmesini zorlamak ister. Aksi takdirde gelecekteki statü'ünü müzakerelerde pazarlık aracı yapar.

Şerh olarak; 50. md. deki 2 yıllık süre kurumsal, mali ve idari konular için onay yapmakta. Gelecekteki ilişkiler 2 yıllık süreye dahil değildir.

IV - AB'İNİN DAYANDIĞI DEĞERLERİN KORUNMASI

İnsan onuruna saygı, doğruluk, demokrasî, eşitlik, hukuk üstünlüğü, ailelik hakları, değerleridir.

A- Değerlerin ciddi ve sürekli biçimde ihlal edilmesi durumunda.

Avrupa konseyi ilgili dev. katılmadan ayırtılığı ile ilgili devletin 2. md. de yer alan değerleri ihlalini tespit eden. Nitelikli çoğunlukla dev. in aleyhine karar verebilir. AB şartların durdurulması ya da ay. hâkunun askıya alınması vs.

Konseyi durumu eleştirmeye bağlı yaptırımı değiştirebilir, kaldırabilir. Bu aytanaya ilgili devlet de katılabilir.

B. Değerlerin Ciddi Biçimde ihlaline Yönelik Ailek Bir Eylek Bulduğunda

Konsey Şeyrin 5'te 4 aşanlarla tespit edebilir. İlgili devlete tavsiyede bulunabilir. Tespitin dayanandığı gerekçeyi sürdürüp sürdürmediğini kontrol eder.

C. Hukuk Dev İlekin Konusuna Yönelik Yeni Mekanizma

Konseyon "erken yeni mekanizması" olarak tanımlanabilecektir, 7. madde önceki süresini dağıtmıştır. 3 aşamada oluşur:

I. aşama: Konseyon değerlendirmesi: Konseyon ilgili devlette hokunda topladığı bilgilerle hukuk dev. İlekin sistematik ihlalinde - ihlal görürse, Konseyon Şey devlette diyaloga girer ve yeni.

II. aşama: Sorunun devam ettiği aşamadır. Konseyon "hukuk dev. ne İlekin tavsiye eder."

III. aşama: Tavsiye konusunun denetlenmesidir. Verilen sürede katmin edici sonuç alınmıyorsa Konseyon bu kez 7. madde de denetlenen mekanizmayı isteyebilir.

V. AB ÖZGÜLLÜĞÜ

AB yapısı itibarıyla devletler tarafından kurulmuştur. fakat insan unsuru da unutulmamalıdır.

1. AB Temel Bileşen Unsuru : DEVLET

Anlaşmaların hatırlanması ve imtalanması aşamasında devletler kurucu güçlerde olduklarından "Ülkesel Ailek Toroflar" olarak nitelendirilir. Bu aşama geçildikten sonra devletler Birliğin işlerine katıldığında "Şey devlet" kavuşma gelir.

AB hukuku, devletlerin statüsünü belirlerken uluslararası hukuktan yararlanır. Egemenlik ilkesi açıkça yer almamaktadır. Eşitlik ilkesi ay ağırlığına yerini bırakır. İşlerine katılma ilkesi de dayanı ilkesi ile görülmüştür.

AB hukukunda devletin statüsü, esas olarak dâvâat iş birliği ve yükümlülüklerle uygun davranma gibi ilkelere belirlenir.

Lisbon Ant. m. 5: Birlik: Ant'larda Şey devletler tarafından verilen yetkiler dahilinde hareket eder. Birliğe verilmemiş yetkiler Şey devletlere aittir. Ayrıca Lisbon ant. Şey devletlere: devletin temel işlerinin konduğuna İlekin görevce vermektedir. "Birlik, devletin temel işlerine saygı gösterir. Şeylikle: ulusal güvenlik her Şey devletin kendi sorumluluğunda kalmaya devam eder.

2 AB'nin 2 önemli unsuru: İNSAN

AB, bu konuda da klasik uluslararası hukuktan ayrılır.

a. kişiler:

Kurucu ant. kişilerin statüsünde elde etmemiş ona dâirlik düzenlemeler yapmıştır. Ayrımcılığın yasaklanması, kişilerin serbest dolaşımı vb.

Adalet Divanı: Sağlanan haklar sadece üye dev. tarafından değil vatan dışları da dışardan kullanabileceğini belirtmiştir. Böylece Divan, kişiler ile Topluluk hukuku arasındaki aracıları kaldırarak, vatandaşlara hukuk kişisi statüsü tanımıştır.

Divan istihadi de AB'ya dahil edilmiştir ve kişilerin temel haklarının korunması güvence altına alınmıştır.

b. halklar:

Avrupa Parlamentosu, halkları temsil eden kurum olarak ilk sırada yer alır.

AB'İN HUKUKİ NİTELİĞİ

AB, uluslararası hukukun klasik sınıfları olan devlet ve uluslararası örgütlere benzerse de bir devlet veya uluslararası örgüt olarak nitelendirilemez.

1. Devlet niteliği

Ülke unsuru açısından: AB kendi ülkesine sahip değildir. Ancak ortakların yer bakımından uygulama alanı belli niteliklerde üye devletlerin ülkelerini kapsamaktadır.

AB'nin ulusal yetkisi tam değildir. (Dev. in aksine) üye dev. üzerinde sadece koordinasyon ve denetim yetkileri kullanılır.

İnsan unsuru açısından: AB kurucu ant. üye devletin ayrıklığına sahip olup olmamasına bakmaksızın tüm kişilere yöneliktir. Maastricht ant. Avr. vatandaşlığını tesis ederek güçlendirmiştir.

Üye devletler tüm alanlarda ülkelerinde yaşayan vatandaşları bağlayıcı düzenlemeler yapabilirken, AB yetkili olduğu alanlarda Avr. vatandaşlarına ilişkin kurallar koyabilir.

Egemenlik unsuru açısından: Birlik, sınırsız egemenlik yetkisine sahip olmayıp üye dev. in devrettiği yetkilere bağlıdır.

Görülüyor ki AB devlet gibi özellik taşımasına rağmen devlet değildir.

Ulus-devlet özelliklerinden hareketle AB, federasyona benzerdir. Ancak federasyon kavramı ile deşer olmadığı görülmektedir.

2- ulus-üstü devlet niteliği

- AB, dev. arasında iş birliğini amaçlayan diğer uluslararası örgütlerden farklı olarak, belirlenme amacı daha kuvvetli yapıda olduğundan ulus-üstü örgüttür.
- Kapsamlılık esasının önümü, AB hukukunun "istiklali", dışardan etki doğurması, ulusal yetkilerin devri gibi özellikler geleneksel uluslararası örgütlerin dışında olduğuna işaret eder.
- Üye devletler, egemenliğin devredildiği alanlarda kendi hukuk kaynağı yetkilerini sınırlandırıp; kendilerine ve vatandaşlarına uygulanan hukuk kurallarını koymaktadır.
- AB'nin dinamik yapısı, entegrasyon amacı, kuvucu antın özel niteliği ulus-üstü örgüt doğunu göstermektedir.

VI - AB'NİN YETKİLERİ

AT Ant topluluğun yetkilerinin kapsamını belirlemek için 3 ilkeyi ispat ederdi: ihtisas ilkesi (sınırlı yetki), katmanlı yetki ilkesi, orantılık ilkesi. Lieben ant. ise sınırlı yetki ilkesini gözden geçirip, Birliğin yetkilerini kategorilere ayırmıştır. İlkeler uygunluk denetimini de Adalet Divanına vermiştir.

A- Yetkilerin AB'ye Devrinde İstenen İlerler

I- Sınırlı Yetki İlkesi

Birliğin yetkileri, üye devrin yetki devrini kabul ettiği ve kuvucu antlaşmada belirtilen donlarla sınırlıdır.

ABA: "Yetki ilkesi, Birliğin yetkilerinin sınırlarını belirler. Ant. Birliğe verilmeyen her yetki üye devlete aittir.

II- Zimni Yetkiler

AB, Ant'da belirtilen yetkiler yanında zimni yetki ilkesine göre de tasarrufta bulunabilir. Divan'a göre Ant.lor kurumlara somut bir görev vermiş veya belirli bir faaliyette bulunmalarını hükme bağlamış fakat açık bir yetki hükmü kaymamış ise ilgili kurum faaliyetin ve görevin gerektirdiği ölçüde zimni yetki kullanabilir.

III- Tanımlanmış Yetkiler

ABA: Ant.larla belirtilen amaçlardan birinin gerçekleştirilmesi için, ant'da tanımlanan politikalar çerçevesinde, birliğin etkinle bulunması gerekirse ve ant'da gerekli yetkiler engellenmemişse, Konsey, komisyon önerisiyle ve Avr. Parlamentosu muvafakatinden sonra ay birliğiyle uygun tedbirleri alır.

Ant.larla kaynaklanan amaçlardan birini gerçekleştirilmesinin esvulu olduğu hallerde Konsey kendisini yetkili direbilir. Gereksiz prosedüre başvurmayı engeller.

- 1) Fraksiyonun engellemek için buna Adalet Divanı bakar, 4 soru vardır.
- 2) Birliğin amacını gerçekleştirmeğe yönelik olması
- 3) Hukuka uymayı sağlayan düzenleme ant'da olmalıdır
- 4) Antın ulusal mevzuat uyumunu engellediği alanlarda kullanılmaması

IV. Birlik Yetkilerinin Sınıflandırılması

11

a- münhasır yetkiler

Birliğin münhasır yetkiye sahip olduğu alanlar:
Gümrük birliği, iş para birliği için rekabet düzenleme, para birimi avro olan ülkeler için para politikası, biyolojik deniz kaynaklarının koruma altına alınması, ortak ticaret politikası.

b- paylaşılan yetkiler

Ant.ın birliğe belirli ölçüde üye devletlerle paylaşılan bir yetki vermesi halinde yasaama faaliyetlerinde bulunabilir. Ancak paylaşılan yetki alanlarında birlik ve üye devletler aynı anda yetki kullanmamaktadır. Üye devletler, yetkilerini, birlik kendi yetkisini kullanmadığı ölçüde kullanır.

Birlik ile üye devletler arasında yetki paylaşımının sdt konusu olduğu temel alanlar:
iş para, sosyal politika, ekonomik- yasal uyum, biyolojik deniz kay. koruma tarife tarım ve bank-sılık, çevre, tüketicinin korunması, tarımsal politikalar, trans-avrupa şğıları, enerji, dışişler, güvenlik ve adalet alanı, halk sağlığını ilgilendiren ortak güv. meseleleri.

c üye devletin eylemlerini desteklemek, koordine etmek veya tanımlamak üzere yetkiler

Bu alanda belirtilen yetkilere dayanarak Birlik, mevzuat uyumlaştırma düzenlemesi yapamaz.

Konular: insan sağ.ın korunması ve iyileştirilmesi, Sanayi, Kültür, Turizm, Eğitim, mesleki eğitim, gençlik ve spor, sivil savunma, idari iş birliği.

B- Yetkilerin Uygulanmasında İlerleri İlkeler

I Katmanlı Yetki İlkesi

Tanımı: Birlik, münhasır yetkisine girmeyen fakat değiştirilen eylemin amaçlarının üye dev. tarafından merkezi ve yerel düzeyde gerçekleştirilemeyeceği; sdt konusu eylemin Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceği durumlarda hükümete geçer.

Sınırlayıcı amacı vardır: Bir eylem üye dev. tarafından daha iyi şekilde gerçekleştirileceğinden, Birliğin müdahalesi engellenmektedir. Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilecekse izin verilir.

İ koruları katmanlı yetki ilkesine uygun olarak vatan dışına en yakın şekilde alınır.

Denetimi: Önceden Yapılan Deneyici denetim: Ulusal parlamentolar, yasaama projesinin gerçekleştirileceği tarihten sonra 8 hafta içinde Avr. Par., Bakanlar Konseyi ve Komisyon Başkanına, katmanlı yetki ilkesi ile neden uyumlu olduğunu belirtir.

Sonradan Yapılan Deneyici Denetim: Ulusal Parlamentolar yasaama işlemleri nedeniyle katmanlı yetki ilkesinin ihlal edilmesini gerekçeyle ARBA'da dava açabilir.

⚠ Adalet Divanı katmanlı yetki ilkesiyle ilgili birçok konunun denetimini yapar.

I. 4- Orantılık ilkesi

Yetkinin nasıl kullanılması gerektiğini yani Birlik düzenlemesinin niteliğini (seviyesini) belirler. Birlik tasarımları, Antının amaçlarını gerçekleştirme için gerekli düzenin dışında düzenlemeler içeremez.

⚠ Birlik tasarımı yersiz müdahalelere bulunmaz.

III - Birliklerin Yetkilerini Kullanmada Esneklik: Yakın İşbirliği

- Yakın iş birliği koşulları:
- Birlik mülkiyetine uygun şekilde kurulması gerekir
  - Birliğin menhasır olmayan yetkileri çerçevesinde kurulması gerekir.
  - İş, Para ve Ekonomik ve Sosyal uyuma hallet getirmemesi gerekir.
  - En az 3 üye katılmalı.
  - Tümünde devletlere her zaman açık olması gerekir.

Prosedürü ilgili alanın ODGP ilişkin olup olmasına göre değişir

ODGP dışındaki alanlarda yakın iş birliği kurmak isteyen devletler Komisyona talepte bulunur. İkin Konsey tarafından Komisyona dahil ve Avr. Parl. nun muvafakatini aldıktan sonra verilir.

ODGP alanında ise iş birliği kurmak isteyen devletler İkin Konsey'e bildirir. İkin, Konsey'in işbirliği kararıyla verir. Öyleyse sadece iş birliği ülkesinin temsilcileri yer alır. Çerçevesinde ise tüm üye katılabilir.

Yakın iş birliği çerçevesinde kabul edilen tasarımlar, sadece iş birliğine katılan üye devletleri bağlar. Birliğe katılım için aynı ülkeler tarafından kabul edilmesi gereken mülkiyetin prosesi olarak değerlendirilmez. Kurum idari giderleri hariç, iş birliği kurulları Konsey iş birliği aksi yönde karar vermedikçe katılan üye dev. tarafından desteklenir.

Devon eden iş birliğine katılmak isteyen devlet, niyetini Konsey'e bildirir. İki ay önce Konsey inceler. Katılma koşullarına uymadığını düşünürse düzeltme önerir. ODGP çerçevesinde devon eden iş birliğine katılmak isteyen üye dev. in talebini Konsey, Birlik ODGP Yürürlük Temsilcisine danıştıktan sonra karara bağlar

Liktor art. yeni düzenlemeyle, Konsey işbirliğiyle, nitelikli çoğunlukla karar alabilir. Aynı şekilde Konsey, Avr, Parl. ortak karar alabilir

AVRUPA BİRLİĞİ KURUMLARI

13

ABA, AB kurumlarının sayısını 7 olarak belirtmiştir.

1) AVRUPA KONSEYİ

1960'dan itibaren Devlet veya hükümet başkanları enformel şekilde "zirve" ile toplanır. Bu toplantılar Paris Zirvesinde (1974) kurumsallaştırılmaya karar verilmiş. Yılda 2 kez toplanması kararlaştırılmış. "Avrupa Konseyi" kavramı ilk defa AT5 Ant'da yer almış.

Liebon Ant ile asli organ haline gelmiş, oluşum ve işleyişi değiştirilmiş, karar alma yetkisi daraltılmış. Avr. Konseyi kararları (ODGP hariç) bağlayıcılığı yokken bağlayıcılık getirilmiş, Anayasa Divanına karar kısıtları da asama seçeneği açılmıştır.

YAPISI: Üye dev. n. Dev. veya Hk. Başkanı ile kendi Başkanı ve Komisyon Başkanı oluşur. Birlik Dışişleri ve Avr. Pol. Yüksek Tem. çalışmaları katılır. Geçtiğinde bir bakanın yardımcı olması istenebilir. (TR Dışişleri bakanı + Yrdm.)

Her 6 günde 2 kez toplanır.

Avr. Konseyi Başkanını nitelikli çoğunlukla 2,5 yıllığına seçer ve 1 kez yenilebilir.

1) Helmut von Rompuy 2) Donald Tusk 3) Charles Michel (şuna aktif)

Avr. Konseyi başkanının esas rolü: Birliğin dış temsilini sağlamaktır. Ulusal görevi yoktur. Genel İşler Konseyi gündem maddelerini belirtir, başkan konsey başkanı ile yürütür.

YETKİ: Avr. Konseyi, Birliğin siyasî yönelimlerini ve önceliklerini belirtir. Müdahale yetkisi sınırlı değildir, genel yere ilişkin bütün sorunları ele alabilir.

Kararlar ayırtılığı ile alınır. Başkan ve Komisyon başkanı ay kullanamaz. Seçimler karar engel teşkil etmez.

Dışişleri ve Güvenlik Pol. Sorumlu Yüksek Temsilci Avr. Kon. çalışmasına katılır ve Komisyon Başkan Yrdm. görevini de yerine getirir. (Federica Mogherini)

2) AB KONSEYİ / KONSEYİ

(Bakanlar Konseyi olarak da anılır.)

YAPISI: Her üye devletin bir bakanından oluşur. Üye devletler toplantının gündemine göre bakanını gönderir. Konsey üye devletlerin mesruiyetini temsil eder. Temsil ettiği hükümeti temsil altına sokabilecek ay kullanan bakanlardan oluşur.

2 özel konsey durumu: 1) Genel İşler Konseyi: farklı konsey durumlarının çalışmalarındaki tutarlılığı sağlar. Zirve toplantılarını hatırlar. 2) Dışişleri Konseyi: Birliğin dış güvenliğini sekillendirir ve Birlik sisteminin tutarlılığını sağlar.

10 Konsey tertibi bulunur (Çere, Spor, Asalet, Etkerani vb)

Başkanlığı alfabetik sıraya göre Ocak - Haziran, Temmuz - Aralık arası görev yapar.

YETKİ: Önemli karar organıdır. Ant. değişikliği özel prosedürler dışında, Konseyi yasama yetkisini AB Per. yla paylaşır.

Avr. Per. ile beraber Birliğin bütçesini yapar.

Komisyon teklif sür o yasa için uygun öneriler sunmasını komisyonca takip edebilir.

Politika belirlene ve koordinasyonu sağlar.

ODGP dahil.

AB adına 3. devlet veya ya devletler ya ant. akadeler. Müdahaleleri komisyon tarafından yürütülür, Parlamento onay verir, Konsey karar sağlar.

Genel Sekreterlik ve Daimi Temsilce Kom. yardımcı olur. Komisyon, Konsey toplantılarına katılır.

Konsey her 2 bölümü: 1) Komisyon asik yasama tasarıları görüşme

2) Yasama dışı faaliyetleri.

NOT 7 Daimi Temsilci Komitesi (COREPER)

Konsey'nin çalışmalarını koordinasyonunda sorumludur. Alınacak kararların tümü, her grupta inceleme, belirleme. Toplantı gündemine gelecek konu önce COREPER'den geçer. Konsey - Par - Komisyon arasında önemli birimdir.

ONLAMA YÖNTEMLERİ

"Ölçün yasaına uyma" temel kural nitelikli çoğunluktur.

1) Oybirliği: Her üye dev. karar tasarruflarının kabulünü engelleyebilir. Ekimser ay engellenmez. Any nitelikli karar, Hassas karar, Ekonomi - Parasal karar.

2) Komisyon önerisiyle yapılan konsey, derince ancak oybirliği ile defisiliklik yapabilir.

2) Basit çoğunluk: 27'de 14 yeterlidir. Vekâleten oy verme mümkündür.

Genel Sek. organlaşması, ulu iş tüzeti, komisyonca inceleme - deri, komiteye ilişkin kural.

3) Nitelikli çoğunluk: "Eft çoğunluk" En az %55 (27'de 15) ve AB nüfusunun en az %65'i tarafından desteklenmelidir. Buna karşın, nitelikli çoğunluğun sağlanmaması sayılması için, engelleyici acentlik derijye karşı olan en az 4 üye devteri olmalı AB nüfusunun en az %35'i olmalı.

AB Komisyonunun ya da AB DGYT dışındaki derinin kabulü için %72 (27'de 20) ve AB nüfusunun %65'i desteklenmeli.

3. AVRUPA PARLAMENTOSU

Birlik düzeyinde Avrupa halkını ve AB vatandaşlarını doğrudan temsil eder.

YAPISI AP seçimlerini her üye dev. kendi mevzuatına göre yapabilir. 3 şerhli:

Seçimler nispi temsil sistemine göre yapılmalıdır. → Doğasını etkilemeyecek şekilde seçim bölgesi bölünebilir, Birej %5'i asmalıdır. Sunu teklif 705 üye var.

İZLENİS: Üyeler 5 yıl için seçilir. Statülerini ulusal hukuk ve AB düzenlemeleri belirler. Ulusal hükümette yer almazlar, AB'de memur değiller.

Mekke Strasbourg (Fransa), 2 çalışma yeri - Brüksel, Lüksemburg.

Üyeler arasında 2 başkan 14 başkan yardımcısı seçer. 2,5 yıllık. Karar; Daimi Komisyonlar tarafından yapılır. 23 daimi komisyon var.

Üyeler ulusal gruplar halinde değil, politik gruplar halinde oturur. Grup ismi: AB'ye üye devletlerin min. 1/4'i olmalı 25 seçilmiş üye olmalı.

YETKİ: Komisyon, bütçe tasarlama derisini AP ve Konsey'e sunar.

Uluslararası Komite 21 gün içinde otda mutakabata varırsa AP ve Konsey'in onay için 14 günlük süresi vardır. Onay, karar verememe, biri onay diğeri kararsız bırakılır.

AP, bütçenin uygulanmasını kontrol eder. Komisyonca İbra eder.

AB'nin demokratik hayatını temsil eder, bununla beraber AP'nin diğer kurumlarının işleri denetimini yapabilir.

Konsey ve Komisyonca yazılı ve sözlü sorularla jürlüme faa. genel deretleyebilir.

Parlamento dışında sorular da komisyonca doğrudan denetim uygulayabilir. Genişletme ile çalışmaya son verebilir.

Onu dısmın, gelen şikayetleri 3 ay içinde AP'ye rapor eder.

Birlik hukukunun uygulanmasında hukuka aykırılık ve kötü yönetim icatlarını.

Oranlamak üzere geçici soruşturma komitesi oluşturabilir. (Güçlü konuyla ilgili süresi kısa - pbsa)

bütçe

denetim

Karar alma:

1) **Ortal Yasama Prosedürü:** Birlik istemlerine ilişkin dâvâsal nitelikte işler için. Erişim dâvâsalı gereken durumlarda (ayf 13a) alınmazsa vâsîtelik nedeniyle iptal edilebilir. Erişim başvurusu yapılır.

Su konularında AP'nin muvafakati -onayı esastır.

- ↳ Ayrımcılığa karşı tedbir
- ↳ AP işleminin dışından genel ayla esimi
- ↳ Av. Davası için cezaî kumak için
- ↳ AB'nin dış kaynaklar sistemi
- ↳ Çeşitli mali soruşturma
- ↳ AB'ye yeni üye kabulü
- ↳ İncâ Huk. ve Tem. Örg. Sözleşmesine katılmak

2) **Ortal Yasama Prosedürü** = Ortak karar alma Prosedürü

ayf-13b

4) AVRUPA KOMİSYONU

AB'nin kurumsal yapısının merkezinde yer alır. Genel işleri temsil edecek siyasi eğilimler arasında denge kuma ve tarafsızlık esastır.

Özellik: Üyeleri komisyon diye adlandırılır. Vatandaşları doğrudan temsil etmezler, Birlik işleri için çalışırlar, bağımsızdırlar. Komisyon üyeleri heyet halinde AP'ye sunulur.

Yetki: Yasama tasarıfları Komisyon önerisi üzerine kabul edilebilir. Ancak Komisyon, Komisyon ve Parlamento'nun talebi üzerine öneri sunar.

Özellik alanında; Bir. Ds. GİMYT ve Komisyon ortak öneri sunabilir.

(Cezaî konu adli ve polis alanında Komisyon veya üye dev. %4'ü girişimiyle kabul edilir. İhtisâs dışında karar alma sürecinde kilittir. Önerisiyle

komisyon karar alınmazda sonrasında da kilittir. Kararı yürümesini sağlarken, program ve faaliyet yönünde sunulur.

AB, kurucu antın bekşisidir, Birlik hukukunun uygulamasını gözetir. İlgilerin her kayıt ve muhasebini inceleme yetkisi sunar.

Ortal şirketlere ilişkin olarak rekabet kurallarına uyulup uyulmadığını araştırabilir, soruşturma göre para cezası verebilir.

Üye devletlere destek sistemini inceleme

Birliğin dış temsilini sağlar. Komisyon'un yetkilendirilmesiyle 3. devlet veya vâsîtelikle müdahale yapılabilir.

3) ADALET DİVANİ

Antın yorumlaması, uygulamasında hukuka riayet edilmesini sağlar.

YAPISI: Her üye devletten 1 hakim top 29. 6 yıl için atanır. Yenilenebilir. Özellik: gr bir Antokad ile belirlenmiştir. AP ve Komisyon ortak yasama vâsîti yanında

Star' hükümlerini oluşturabilir.

YARISILAMA PROSEDÜRÜ: Yargılama süreci ve komisyon açık dâvâsaldir. Yâsîli, hâcîrlik, sâbîl aşamalarca olur. Yâsîmâliğin sâbîmlüce sîkârî dâvâlar mülâhîzîlî olabilir.

AB'den karar, ABAD dâvâsî kumakla getirilebilir.

YETKİ: Dâvâsîma, yâsîmâliye ve dâvâsîmâliye yetkilidir. Ant. hükümlerinin hukuka uyulup uyulmadığını denetler. Kararı başvurusu. Bakımsız esastır: İhtisâs, iptal, iptalî hâcîrîsîyîlîk, dâvâsî dâvâsî sâbîmlüce kumaklarca kâbîmâhîlî dâvâsî.

6) **JANİSTAY** : Temel organdır. **YARISI** Her üye devletten bir üye salıdır. b. y. l. k. G. d. r. u. n. i. y. e. n. e. g. e. t. i. r. i. k. e. n. k. a. l. i. m. a. t. a. m. a. t. A. b. l. e. t. D. i. v. a. n. h. a. k. i. m. i. n. e. s. a. g. l. a. n. a. y. r. i. c. a. t. l. i. k. v. e. d. a. v. a. n. m. a. c. l. i. k. a. y. r. e. n. u. y. g. u. l. a. n.ı. **YETKİ**: Birliğin, birlik tarafından kurulan tüm organ, ofis ve ajansların tüm gelir-piçirini inceler. Hesapların güvenirliliği hakkında ABRE'de yayınlanmak üzere uygunluk bilirini verir. **FRONTEX**? say - 154 oku.

AB HUKUK ALKANI

AB HUKUKUNUN KAYNAKLARI

- 4 temel kaynağı vardır:
- 1) Birincil mevzuat
  - 2) Hukukun genel ilkeleri
  - 3) Uluslararası Ant.
  - 4) Birlik organının kararları - ikincil mevzuat.

1) BİRİNCİL MEVZUAT

→ Anayasal sort-belge
 Kurucu ant. (Paris ant, Roma Ant, Maastricht) Kurucu ant'ı değiştiren ant. lar (ATS, Nice, Liège)
 Tamamlayıcı ant. (Birleşme, Bütçe, Komisyon vb.) Katılma ant. ları (Hırvatistan vb.)
 Herhangi bir işleme tabi olmadan üye devletler tarafından uygulanır.
 → 2 prosedürle değiştirilebilir: 1) üye dev. in anayasasına uygun olarak anlaşılan kurum kararıyla, 2) Döner değiştirme usulüne uygun olarak.

2) HUKUKUN GENEL İLKELERİ

Yerleşik tarafında uygulanır. Kurucu ant. in hükümlerini olaburarak tamamlanmaktadır. Ana referans, üyelerin hukuk sistemindeki ortak ilkelerdir. Diğer ise AİHS başta olmak üzere v. a. ant. larıdır.

3) ULUSLARARASI ANTlaşMALAR

AB'nin üye olmayan devletler ve v. a. örgütlerle yaptığı ant. ı kapsar. AB kurumları ve üye dev. i bağlayıcı niteliktedir.
 Ant. hükümlerine değışiklik ekleme değışabilmesi için 2 koşul vardır: 1) Yeni tasarıfta bulunması gerekmeyecek kadar açık, net ve koşulsuz yükümlülükler ortaya koymalı. 2) Motivasyonun dayanağı.

4) İKİNCİL MEVZUAT

AB kurumlarının, görevlerini yerine getirmek ve Birliğin hedeflerine ulaşabilmek için kabul ettikleri hukuki tasarımlara denir. Türev hukuk, organ hukuku da denir.

a. tüzük: Genel uygulama alanına sahiptir, herkese karşı birliktir. Sayıt şekilde uygulanır. Bütünleşik AB kurumları ve üye dev. devletleri bağlayıcıdır. Tüm devletlere devletler tarafından uygulanır.

b. yönerge (Direktif) muhatap olunan her üye dev. i, yapılması gerekli sonuçlar itibarıyla bağlar. Şekil ve yöntem seçimini ise ulusal otoriteye bırakır. Yönerge üye dev. in yasalarının yerine geçmez fakat kendi yasalarını, Birlik kuralları ile uyumlaştırma yükümlülüğü altına sokar. Soruları vardır: Verilen süreçte hukuka aktarılmalı. Dikkatleme ilkesinde bağlayıcı olmalı. Hukuka tam olarak aktarılmalı. Aracı Komisyonla bildirmeli. Verilen süreçte yapılmazsa iş hukuka devletler tarafından aktarılır. Komisyon ihlal davası açabilir.

c. karar: Avrupa kurumları farklı alanda alınması için karar alabilir. Bütünleşik geçerli. Değışicilik etkili.

d. tavsiye ve görüş: Davacı karar verilirken göz önünde bulundurulabilir. Fakat bağlayıcı değildir.

e. sınıf bildirimleri

AB HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ:

→ Uygulanabilirliği:

1) Doğrudan Uyg. Marist teorinin Topluluğun doğasına uygun olduğunu Abi. Divanı belirtmiştir. Marist teoriye göre geçerli olarak kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiş ya otomatik olarak hukuk alanında doğrudan doğruya geçerlidir. 2. isteme gerek yoktur. İki kural çatışınca ya hukuk kuralına öncelik teorisi.

2) Doğrudan Etki. Her kişinin ulusal mahk. den, AB antının, yönerge, tüzük ve kararlarının kendisine uygulanması talep edebilmesi.

Bireyin AB normlarını devlete karşı ileri sürmesi → Direkt doğrudan etki

Bireylerarası ilişkilerde ise → Yatay doğrudan etki.

Tablo 135 te - tekrar dev. atladım.

→ Östünlüğü (Önceliği)

İfade konusu kural aşarsa kuralı olsa dahi AB hukuku üstündür. Uygulama alanı, bğlayıcı niteliği olan bütün AB düzenlemelerine genişletilmektedir. Krucu Ant., tüzük yönerge, karar, va ant., hukukun perçin ilkeleri.

AB HUKUKUNDAN DOĞAN HAKLARIN İE HUKUKTA KORUNMASI:

İye devletler AB hukukunda kaynaklara yükümlülüklerini yerine getirmek için her işi yapmakta yükümlüdürler. Ulusal mahk. ler AB hukukunda doğan hakları koruması gerekir.

→ Ulusal hukukun denetimi: AB hukukunun ihlalinde asılacak davaya bakmadan, davacı ulusal ve dava sonucunda sağlanan hukuki koruma İye devlete aittir.

- Denge ilkesi: Birlik hukuku ulusal kuralı İe hukukta daha üstün demektir.
- Etklilik ilkesi: Ulusal hukukun ulusal Birlik hukuk kullanımını imkansız hale getirmemesi.

→ İye devletin sorumluluğu: İye devletler, Birlik hukukunun ihlalinin doğan bireylerin zararlarını telafi etmek zorunda. 3 koşul bulunur: 1) direktifte istenen sonuç kişilerin lehine hakları doğurmalı. 2) Bu hakların kapsamının direktifin hükümlerine dayanılarak belirlenmeli. 3) Devletin ihlaliyle sonuçların zararlı oranında illiyet bğni olmalı.

AB'İN HUKUKUNDA YARGISAL DENETİM

AB Kurumlarının Yargısal Denetimi

1) Hukuki Denetim Davaları

A) İPTAL DAVASI ABAD, Komisyon ve görevleri hariç - Yürüme tasarruflarını, Komisyon Komisyon, Amerik Bank. Caser, AP ve AK komisyonunun 3 kişilikler ile tasarr. hukuka aykırı kararlar devletler. Şeyistay / Denetim kuru tasarr. fahil. ODGP sergivesinletkiler iptal davasına kav edilemez.

→ Davacılar = a) AP, Komisyon, Komisyon daa olabilir Şeyistay, Amerik Bank. ve Şeyistay Komisyonu ise ancak kendi yetkilerini korumak amacıyla olabilir.

- ↳ Fiziksel ve tüzel kişilere yöneltilmiş bireysel tasarruflar.
- ↳ Tüzel kişilerin doğrudan ve şahsi etkilediği tasarruflar.

→ Davanın asılma süresi: Duruma göre - tasarrufun yayımlanacağı gün / tebliğ edildiği gün / tebliğ edilmediyse haberin alınacağı günün itibaren 2 ay içinde asılması gerekir.

Şahsi içinde dava asılmayan tasarruf kesinlikle korunan.

Tasarrufun hukuka aykırılığını doğrudan bütün sebeplerden dolayı hukuka aykırılık def'i yolu var. Fesil kapsamlı tasarrufun def'i def'i, sadece taraflara uygulanabilirliği kapsam.

iptal Davaları: Yetkilsizlik, Esaslı şekil kullaniminin ihlali, Ant ihlali veya Ant'nin uygulanmasina ilişkin herhangi hukuk kuralinin ihlali, Yetkinin kâhliye kullanilmasi, (Yetki devri davasi) -> Yetkiyi dogrudan amaca baska amaca kullanim veya hedeflenen amaca ulasmak icin baskilarin varlari baska usul kullanimak (cin. daha basit usul) -> Yetkinin iptalini talep edenin dogrudan kanitlari davaya diler.

iptal kararının etkileri: Bazi durumlarda hukuk baskilari kosi iptal edilen tasarruflar belli süre daha kalmisina kadar verilebilir, iptal kararı kesin hükümler niteliğindedir. Hukuk için hükmü geçerlidir. Gıyice etkilidir, kabul edilmez. Kimi iptal etme kararı davalıdır.

iptal kararı verilmesinde yerli yerini kazanır. İptalin ardından yeni tasarruflar yetkili iptal edilen tasarrufların geçerli kuruluştur.

B) HAREKETSİZLİK (İHMAL) DAVASI

İçerik, Kanunlar, Kanunlar, AP, Örgütler, mer Bank. dava açabilir. Gerçek ve tüzel kişilere karşı olarak başvuru yapılır. Davanın mahallisi, davacıları veya diğer taraflar ve bireysel olarak ilgilileri tasarruflara karşı ihmal davası açabilir.

- 1) **İhtilal Davası** = Davacı, yetkili kurum hareketine geçmez davet edilir. 2 ay süre verir.
- 2) **Yazma Davası** = Bir 2 aylık süre hareketine geçmez süre bitiminde itibaren 2 ay süre içinde dava açılabilir. Davanın, davacı tarafından açılması.

2) TAM YARLI DAVALARI

Birlik yargıcı, davacının haklarının bütününe baskilari: açılan peris yetkiye sahiptir.

- Davanın iptal edilebilir.
- Birlik kurumu yetkili diğer tarafların tasarruflarını iptal edebilir.
- Davanın tasminine karar verebilir.

Tasminat davalarında Davanın yetkisi tam yargı yetkisindedir. Yani sadece inceleyip tespit kararı vermekle yetinmez. Davanın baskilari ve esas tasminine hükümler.

2) Davanın Tasmini Davası

Özetleme Davası = AB; kurumlarının, veya şahıslarının görevini yerine getirirken neden oldukları zararları tasmin etmekle mükelleftir -> Her gerçek ve tüzel kişi tasminat davası açabilir. Birlik veya diğer tarafların davaları adına kolektif tam davası açılabilir. Davanın tasmini adına açılır. 5 yılda emsal davaya karşı Gerçek ve tüzel kişiler mahkeme, İçerik davası Davanın davası açabilir.

Özetleme Davası sorumluluk davası baskilidir. Baska davaya bağlı değildir.

- Özetleme Davası sorumluluk rejimi
- 1) Birlik yetkililer kusurlu davranış
  - 2) Zor
  - 3) İhtilal Davası

İçerik davalarının verildiği tarafların Birlik sorumlu tutulması. İçerik davaları, Birliğin hukuka aykırı bir davranışına dayanarak diğer bir uygulama yapması sonucu verilen kararlar için ise, Birlik aleyhine dava açılabilir. Davanın tasarrufların sahibi Birliktir.

İçerik davası ve Birliğin kusuru baskilidir. Önce usul mahkemesi sonra Davanın.

Birliğin akit dışı sorumluluğu esas alındığında kusuru dayanmaktadır. Bununla birlikte, hukuka aykırı olmayan tasarruflar nedeniyle de akit dışı kusurlu sorumluluk davalıdır. Davanın amacı davalıdır. Gerçek (ve diğer nitelikte). Hukuk normunun temel hükümlerinin uygulanması gerektirir.

Özetleme Davası sorumluluğunun ana kaynağı hukuka aykırılık ve ihmaldir.

29 Dava açılma yeri yetkisi taşıyan kasıl kamuissa, Birliğin taraf olduğu sbe dava (19) ihtilaf lordu ife devin malikemdarı yetkili dir.

Pesona Davaları

Birlik yargıcı, Birlik ve salımları esasındaki tüm davalara bakmaya yetkilidir. Birlik salımların ödenmele ilgili yolu tıklatması geradır. Taldani ist makama bildirir. Açılma olumsut cevap veriyse 3 ay içinde dava açabilir. Zimnen reddedilirse 4 ay sessie kalinabilir. Başvurudan sonraki 4 aylık süre dolunca 3 ay içinde dava açabilir. AB salımlarının pesonal davaları için 2001te AB Konu Pes Makt kurulmuştur.

4. YARGISAL DENETİMİ : İHLAL DAVASI

Birlik kurucu ant.nin, fidele direktör, koralar hatta yetkili olmayan Birlik hukuk ile ilgili genel hükümlerin ihlali durumunda asılır.

İhtilaf, devlet içinde kimin tarafında gerçekleştirildiği önemli değildir.

Ancak dava yükümlülüklerin yerine getirilmemesi konusunda gerçesi olabilir. Ancak mesulüstrici etkiid olamaz.

Birlik kurumunun kusuru bile (ya da hükümlerde sayılacak koralar hukuki temelden yatan davalar hariç) ant.dava yükümlülükleri yerine getirmelerinden muaf tutulmaz.

İhtilafın meydana gelmesi için tarafların olumsuzluk şart değildir.

İhtilaf tespit prosedürü

→ Davacıya davacıya ife devin uyan hakket etmesini gözetler. Yeme getirmediği konusunda varsa menfaatli durumda prosedürü başlatabilir. Re'sen veya şikayete olabilir.

→ İfe dav. = Yeme getirilmeyen yükümlülük hakkında bir ife dav. diğer ife dav. için davacıya sorulabilir.

davacıya tarafında yuhitiler varı aşama; Çekizmedir. Sistem devin korasını açılmasına izin verilir.

Syf 205 te belirtilir